

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadványban évről-évre:
 Egyszerűsítés — 10 kor.
 Helyi előfizetés — 5
 Kisebbségi előfizetés — 10 kor.
 Helyi előfizetés — 5
 Vidéki előfizetés — 10 kor.
 Egyszerűsítés — 10 kor.
 Helyi előfizetés — 5

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Bejegyzés minden nap a hó 10-ig
 Helyi előfizetés és kiadványok
 Nagyvárad, Apáczai-utca 2
 A kiadványok kifizetése visszafizetés
 vagy megfizetésre nem vállalkozunk.
 Előfizetők és hirdetősek a
 kiadványban intézkednek.
 Helyi előfizetés 5 kor.

NAGYVÁRAD jan. 15.

Gyengetehetségű gyermekek iskoláztatása.

E cím alatt dr. Rauschburg Pál budapesti ideg orvos terjedelmes tanulmányt közöl, melynek célja: egyrészt az orvosok figyelmét hívni fel a bajra, hogy azt idejekorán felismerve, annak megfelelő gyógykezelése idejében legyen megkezdhető, másrészt, hogy paedagogiai szempontból az ilyen gyermekek ne részesíttessenek együttes oktatásban a normális elméleti fejlettséget mutató gyermekekkel, mint a kóros figyelmellenségükből eredő nyugtalanságukkal folyton zavarva a haladásban feltartóztatnak, maguk pedig folytonos büntetésnek lévén kitéve, állandóan tanulótársaik gúnyolódásának tárgyai.

Hogy e bajjal tényleg foglalkozni kell, azt igazolják az idevonatkozó statisztikai adatok. Németországban körülbelül 150.000 ilyen gyengetehetségű és elméjü gyermek van; Svájcban az iskolaköteles korba eső gyermekek közül minden ezerre 15.3 gyengetehetségű esik s Verédy szerint Budapesten is meghaladja a gyengetehetségű iskolás gyermekek száma évenként az ezret.

Az esetek többségében az elméleti fogyatékoság a szervezetnek más nemű fejlődési zavarai jár karöltve, mely legalább is gyengébb ellenállási képességben nyer kifejezést, de rendszeren fel-

találhatók: angolkóros testalkat, az átlagos testmagasságnak alacsonyabb volta, a látás- és hallásnak bizonyos irányu zavarai.

Az ilyen gyermekek rendszerint nem tudnak tartósan figyelni, ezért felfogási képességük tökéletlen; elvont fogalmakat egyáltalában nem tudnak maguknak alkotni, ezért s számolási műveletek, de az írás és olvasás elsajátítása is nagy nehézségekbe ütközik náluk. Főjellemvonásuk az önzés, makacsság, bosszúállás. Beszélőképességük is ritkán tökéletes, rendszeren dadogók és hebegők.

Azok, a kik a gyengeelméjűségnek csak kisebb fokait mutatják, bizonyos küzdelmek árán még megküzdnek a rendes iskolai osztályoknak egy részével, sőt egyesek, habár többszörös bukás árán, a felsőbb osztályokig is elvergődnek, ámde a kifejezetten elmaradtak már az elemi iskola rendes osztályaival sem tudnak megküzdni. Iparostanonczoknak sem igen válnak be, mert nem tudják a rendszeres munkát megszokni, csavargásra hajlamosak s legtöbbjük mielőbb a büntető törvénykönyvvel is összeütközésbe jő.

Az ilyen gyenge elméleti tehetséggel bíró gyermekek számára külön kisegítő iskolákat kell állítani. Külföldön ilyenekről már régen történt gondoskodás. Így Lipcsében és Drezdában már 1867-ben létesítettek ilyen iskolákat. Azóta az ilyen nemű iskolák száma tetemesen felszaporodott, úgy hogy 1902-ben már magában Németországban 174 ilyen kisegítő iskola létezett, összesen mintegy 10,000 tanuló-

val. Londonban magában 57 ilyen kisegítő iskola van, de vannak már ilyenek nagyobb számmal Ausztria, Belgium, Németalföld, Svéd- és Norvégország, valamint Svájcban is. Nálunk ilyenmü intézet létezik Budán, ahol az előkészítő oktatás 1—2 évig, az elemi oktatás 6 évig tart. A pesti oldalon is létezik egy állami kisegítő iskola 4 osztálylyal, egy-egy osztályban legfeljebb 20 tanulóval, a hol a fiúk az elemi oktatáson kívül agyagmintázást, gyékény- és kosárfonást, a lányok pedig nekik megfelelő hasznos kézimunkákat tanulnak.

Ezen iskolák haszna nyilvánvaló s a tapasztalt eredmények által beigazoltnak tekinthető. Első sorban felszabadítják az elemi iskolákat a kórosan gyengetehetségű gyermekek tömegétől, mint akik a jobb tehetségüket a sikeres előmenetelben gátolják, míg másrészt maguk a gyengetehetségű gyermekek megfelelő paedagogiai szakismerettel rendelkező tanerők kezeibe kerülnek.

A kisebb fokban gyengetehetségük — amint azt a megfelelő tapasztalatok mutatják — néha már néhány év múltán visszaadhatók a normális népiskolának, a kifejezetten gyengetehetségük pedig legalább elsajátítják azon elemi ismereteket, melyekre feltétlenül szükségük van, vagy legalább is szert tesznek annyi képességre, hogy azzal valamely életfentartó pályára alkalmasakká válnak. Németország 55 ilyen kisegítő iskolájának kimutatása szerint a tanulóknak átlag 83 százaléka keresetképesen hagyta el az isko-

A „TISZÁNTÚL” TÁRCZÁJA.

Egy csettintés.

Irta: Csehov Antal.

Akhinejev Kapitovics Szergej, a szépirás tanára, feleségül adta Natália leányát Lozsádin Petrovics Ivánhoz, a történelem és földrajz tanárához.

Épp a nászlakománál ültek.

A szalonban nevetgéltek, énekeltek és pletykáztak. Kopott fekete frakkos, kikölcsonzott szolgálk robantak át a szobákon és fehér nyakkendőjük is foltos volt. Mindenütt nyugtalanság és zürzavaros beszéd. Tarantelov, a mathézis tanára, Pad quoi, a francia tanár és Venedicatis Jesor, a kórház revizora a pam-lagon ültek egymás mellett és a temetések-nél

szerezett tapasztalataikról beszélgettek, majd áttértek a spiritizmusra. Egyikük sem hitt a spiritizmusban, de abban mind a bármán meg-egyeztek, hogy sok olyan dolog van a világon, amit az emberi elme föl nem tud fogni. A szomszéd szobában pedig Dudon-skij, az irodalom tanára azt magyarázta a vendégeknek, hogy a silbaknak mikor szabad fey-verét használnia.

Pont éjjel volt, amikor Akhinejev fölállt, hogy megnéze a konyhában, kész van-e már a vacsora. A konyha c-upaadta föz volt és a gözön hol liba, hol kácsa, hol meg csirkepe-csenye szaga tört át. Két asztal roskadásig volt megrakva a sokfajta csemegével, cuk-rász-süteménnyel és likörrel. Az asztalok kö-rül pedig a tagbaszakadt, kövér, vörös arcú Márta szakácsnő szorgoskodott.

— Anyuskám, mutasd csak azt a vizát! — mondta Akhinejev, megdörzsölve a kezét

és kéjesen csettintett a nyelvével. — Milyen jó szag van itt! Szeretném egymagam az egész konyhát megenni. No, de hát mutasd már azt a vizát!

Márta az egyik asztalhoz tartott és óva-tosan a magasba emelt egy zsiros ujságpapi-rost. Ez alatt az ujságpapros alatt egy óriási tengeri hal volt kaprival, olajbogyóval és asz-pikkal körözve.

Akhinejev egy pillantást vetett a vizára és mélyen sóhajtott. Az arca felragyogott és a szeméi valósággal eltűntek husos szemhéjai alatt. Előrehajolt és az ajkán egy hang sze-ladt ki, aminőt csak a rosszul kent kocsikar-kek hallatnak. Egy pár pillanatig szótlanul nézte a halat, aztán újból csettintett egyet a nyelvével, meg az ujjával.

— Hah! Ez olyat czuppant, mintha ket-ten csókot váltanának... Kivel csókolódozol, Márta? — kérdezte egy hang a szomszéd szo-

Sirolin

A legkiválóbb tanárok és or-
 vosoktól mint hathatós szer:

tüdőbetegségeknél, lélegzőszervek hurutos ba-
 jainál ugymint idült bronchitis, számarhurut és különösen lábbadozóknál
 influenza után ajánlatik. Emeli az étvágyat és a testsúlyt, eltávolítja a köhögést és a köpetet és megszün-
 teti az éjjeli izzadást. — Kellemes szaga és jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban üvegenként 4.—
 kor-ért kapható. — Figyeljünk, hogy minden üveg az alanti czéggel legyen ellátva:

F. Hoffmann-La Roche & Co vegyészeti gyár Basel (Svájc)

480.

lát. Kívánatos volna tehát, ha ilyenmü intézetek nálunk is nagyobb számmal volnaának létesíthetők.

A király nyilatkozata Tiszáról.

Bécsből jelentik, hogy *Lichtematis* herceg kiróhadása után, melyet a mai reggeli lapok közöltek, bizalmasan társalgott környezetével és elmondta nekik, hogy O Felsége bizalmasai előtt nyilatkozott gróf Tisza. István magyar miniszterelnökről és szószert azt mondta volna: »In diesem Tisza habe ich mich getäuscht!« Ebben a Tiszában csatlakoztam.

Peticzió a nagykirályi választás ellen.

Nagykirályból írják, hogy Károly György gróf választását kérvénnyel támadják meg azon a czímen, hogy Károly György gróf nincs a választók jegyzékében főtve.

ORSZAGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

Budapest, jan. 15.

Elnök: Perczel Dezso.

A jegyzőkönyv hitelesítése után

Elnök: Előterjeszti az irományokat, követezik a napirend: az ujonczjavaslat folytatóság tárgyalása.

Bakonyi Samu szóval fel elsőnek. Különben is szándéka volt felszólalni a javaslat ellen, de most, hogy a közös hadügyminiszter támadást intézett a magyar közjog ellen, amelyeket a miniszterelnök nemcsak vissza nem veri, sőt azonosította magát, kettős kötelessége, hogy szót emeljen az ellen.

A miniszterelnök tegnap azt mondta, hogy a hadügyminiszter csak mint katona beszélt, pedig az tévedés, mert politikával is foglalkozott. Vagy talán a szabadelvű párt kilenczes bizottsága által kidolgozott katonai program bonczolása nem politikai ténykedés. Az, hogy a hadügyminiszter azonosította magát a Derschatta féle határozati javaslattal, ez nem egyéb, mint egyenes állásfoglalás a szabadelvű párt felfogásával és a Háznak a felségjogok tekintetében hozott egy-

hangu határozatával. (Helyeslés a balközépen.) Es a miniszterelnöknek egy szava nem volt erre. Nincs igaza a miniszterelnöknek abban, ha azt állítja, hogy Pitreich beszédét teljesen fedi programja. A miniszterelnök programjában nagy súlyt helyez a katonai intézetek reformjára és tagadhatatlan, hogy az ígéretekben az eredményekkel szemben lényeges haladás tapasztalható. A hadügyminiszter azonban devalválja ezen ígéretek, mert a haladást nem fogadja el kiinduló pontul a tervbe vett reformoknál. Nagyvívmanynak tekinti a miniszterelnök azt is, hogy a hadügyminiszter e kérdésekben bővebb nyilatkozatát a magyar delegációnak tartja. Ezek mind a magyar országyülés alá tartoznak és nem delegáció alá, mert a hadügyminiszter köteles a magyar nemzet akaratának deferálni, már pedig nem a delegáció az, amely a nemzet akaratát képviselni hivatott, hanem egyedül a törvényhozások ez a faktora illetékes. (Zajos helyeslés a baloldalon.)

Nem szerénytelenség e padokról kérdést tenni a kormányhoz, minő alakban fognak e reformok létesülni? A miniszterelnök annak idején egy nyilatkozott, hogy törvény alapján nem léptethetnek életbe, Pitreich meg akként nyilatkozott, hogy a véderő törvényél. Meglássuk hogy lesz, ámde azt már előre jelzi, hogy e kérdéseket a felségjogok keretébe utalni nem engedik, ezeket rendeleti uton hozni létre nem szabad. Igen sajnós, hogy ezt a rendkívüli fontos ügyet ilyen homályban hagyják. A szabadelvű pártok katonai programjában foglaltak minket ki nem elégíthetnek. (Ugy van! balról.)

A katonai büntető perrendtartás kérdése az egyedüli lett volna, amelyben más kijelentést vártak volna ez alkalommal a miniszterelnöktől, ez nem történt. Az álláspont, amely a két beszéd közt van, fődte ugyan egymást, de a mi közjogunk ellenére. Ilyen magyarázatokat elfogadni nem szabad. A miniszterelnök azt mondja, hogy a »nation« kifejezést mi csináltuk is azt a hadügyminiszter nem ösmeri. Kimutatja, hogy a hadügyminiszter régebbi beszédeiben már használta a Nacionalitát kifejezést. Visszautasítja a választ és a javaslatot nem fogadja el. (Zajos helyeslés balról. A szónokot számosan üdvözlük.)

Apponyi Albert gróf.

Távol áll tőle a szándék, hogy felszólalásával alkalmat nyújtson a vita elhuzódására, de az osztrák delegációban történtek után kötelességének tartja a felszólalást. Az ott elhangzottak a szabadelvű párt katonai pro-

grammjáról szóltak. Kétszeres kötelesség tehát az ellenőrzés, mert a program megállapításába ő is befolyt és így el kell mondja véleményét a hadügyminiszter nyilatkozatára, valamint a miniszterelnöknek erre adott válaszára. Rövid lesz. (Halljunk! Halljunk!)

Első sorban azt a millizantot kell tekinteni, amelyeknek kapcsán e beszéd elmondott. A beszédek után a delegáció örömmel adott kifejezést annak, hogy az ő álláspontjuk homlokegyenest ellenkezik a magyar közjogi állásponttól és ennek kifejezést adott mindjárt azáltal, hogy a német közélet egy nagy tényezőjének *Derschattának a felségjogokat illető indítványát elfogadja*. Hogy ők a felségjogot, már t. i. az osztrák felségjogot hogyan magyarázzák, az nekünk teljesen irreveláns, azonban az ellen már tiltakozik, hogy a felségjogok magyarázásánál a magyar közjogi állásra vonatkozással beszéljenek. (Helyeslés a balon, balközépen és szélsőbalon.)

Az a politikai társaság megnyugvással fogadta a hadügyminiszter beszédét, ezt érti, de hogy a miniszterelnök megnyugvással fogadta azt és szinte azonosította vele magát, ezen csodálkozik, ezt el nem hallgatja. A kettő közül valaki téves uton jár. (Ugy van! a balon.)

A hadügyminiszter a hadseregnek jogi természetét akarta feltüntetni. Elösmeri a miniszterelnök szavait, hogy a katona nem képes magát kellőképpen kifejezni közjogilag, de éppen ez alkalomnál az kissé téves, mert a hadügyminisztert olyan általános műveltségnek tartja, hogy olyan nagy lapsus linguae-ket nem tehet ily fontos kérdésekben. A magyar törvény ismer magyar hadsereget, a mely az egész hadseregnek kiegészítő része. A hadügyminiszter azonban nem ösmer csak egész hadsereget, amely alá tartozik az osztrák, magyar, lengyel, cseh stb. Hát már magában az alapon olyan nagy az ellentét a kettő közt, hogy homlokegyenest ellenkezik az.

Az a apvető tételekben e különbség és a félreértéseknek ez örökön bugyogó forrása csak intrazingens, komoly törekvésekkel osalatható el. Nem vonja felelősségre a miniszterelnököt, hogy ez ellentétet miniszterelnöksége alatt még nem sikerült kiegyenlíteni, mert az egy-

bából és a konyhaajtóban Baukin másodtanár kopaszra nyírt feje jelent meg. — Kivel? Aá . . . nem rossz! Szergejev Kapitovicscsall Atyuskám, ez nem járja! A saját szakácsnőjével ilyen bizalmas téte á-téte-ben — óh!

— De hisz én nem csókolóztam senkivel! — mentegetőzött zavartan Akhinejev. — Te, marha, honnan szoptad ezt? En csak a számmal csettintettem — a viza fölött való elragadtatásban!

— Lárifári! Meséld ezt másnak! — Baukin rosszakaratu mosolyra huzta szét a száját és eltűnt az ajtó mögött.

Akhinejev piros lett mint a rák.

— Az ördög tudja, mi jár annak az eszében? El fogja beszélni az egész társaságnak, hogy ő. Az egész város tudni fogja. A marha!

Akhinejev visszament a szalonba és lopva Baukin felé nézett. Baukin a zongora mellett állott és a felügyelőnéhez hajolva, nevetve sugott valamit a fülébe.

— Minden bizonynyal rólam beszélt! — mondta magában Akhinejev. — Rólam, — hogy a hóhér vigye el! Es az az asszony, az biztosan el is hiszi neki . . . Nevet! . . . Istenemre a dolgon segíteni kell . . . Elébe kell vágnom, nehogy még elhiggyék neki . . . Elmondom mindenkinek, hogy mint történt a dolog valóban és akkor ki fogják őt nevetni. Padequoit mindjárt meg is szólította:

— Epp most jövök a konyhából, ahol a vacsora után néztem, — mondta a francziának. — On, amint emlékszem, szereti a halat és mondhatom, olyan vizánk lesz, hogy nol két rőf hosszú! Ha-ha-ha . . . De jó, hogy eszembe jut. A konyhában felséges beczz is történt, épp a vizával kapcsolatosan. Ahogy a konyhába lépek, első pillantásom a halra esett és gyönyörűségemben csettintek egyet a nyelvemmel . . . Ebben a pillanatban megjelenik az a marha Baukin és azt mondja . . . ha-ha-ha . . . és azt mondja: »Ah . . . On, ön csókolózik itt?« — Mártával, a szakácsnővel csókolódzom én! Ilyen marhaságot csak egy olyan hülye eszelhet ki! Az az asszony olyan kövér, mint egy léghajó és a világ minden szépséghibája megvan rajta — és ő mégis azt meri mondani, hogy én megcsókoztam! A hülye fráter!

— Ki az a hülye fráter? — kérdezte az iméut belépett Tarantulov.

— Nos, hát ki? Baukin! Ahogy a konyhába megyek . . .

Es másodsor is elmeséli a viza és a Márta esetét.

— Nevetségessé válik ezzel a kitalált mesével. Inkább egy medvét csókolok meg, mint Mártát . . . — tette még hozzá Akhinejev és rögtön intett is a közelben álló Veneditacsának:

— Eppen Baukinról beszélünk. A minden lében kacáról. Bejön a konyhába, ott lát engem Márta mellett és felkiált: »Mi? Ti csókolóztok?! . . . Berugott biztosan és azért beszél ilyen hülyeségeket. Ismétlem szívesebben csókolok meg egy indiánust, mint Mártát. Es amellet én nős is vagyok! Nevetségessé akar tenni!

— Ki akarja őnt nevetségessé tenni? — kérdezte Pope és odaállott Akhinejev mellé.

— Ah, Baukin. Ott állok Márta mellett a konyhában és a vizát nézem . . . Gyönyörű egy hal . . .

Es így tovább. Egy félóra mulva minden vendég ismeri a viza, meg Baukin históriáját.

— Most már beszélhet, amit akar! — mondta magában Akhinejev. — Csak rajta! Ahogy belekezd majd a meséjébe, rögtön a szavába fognak vágni: »Te hülye. Mitéle marhaságokat beszélsz itt össze? Mi jobban ismerjük a dolgot, mint hionéd!«

Es Akhinejev nagyon meg volt magával elégedve. Fényes öltetének öröme fel is hajtott vagy négy-öt pohárka vodkát.

Vacsora után átkísérte az új házaspárt az új lakásába, azután hazasielt, lefeküdt és nyomban elaludt, mint valami ártatlan gyermek. Másnap már el is felejtette a viza me-

nagy komplexum, vizsgálják hát a részeket, minő választ adott a miniszterelnök?

Egyik legfőbb argumentuma az volt, hogy a hadügyminiszter beszéde fedi az ő programját. Ehhez sok szó fér. Vegyük csak sorba.

A katonai büntető perrendtartásnál már szembetűnik az ellentét, mert egyénisége és azok, akik a szabadelvűpárt programját alkották, de azt hiszi, hogy maga a szabadelvűpárt is ama meggyőződésben van, hogy a büntető perrendtartásban a magyar nyelvnek érvényesíteni kell. Fontos politikai okok arra kényszerítették, hogy a jelenben elálljanak attól, de azt követelik, hogy az mielőbb létesüljön. Itt tehát már nem fődik a hadügyminiszter nyilatkozata és a miniszterelnök beszéde egymást. A magyar tisztek áthelyezését illetőleg is a hadügyminiszter beszéde éppen negatívja annak az elvnek, amelyet mi vallunk. A honvédséghez való áthelyezés a legsiralmasabb. A hadosztályparancsnokságnál már eléri előhaladásának sirbatételét. Tessék az áthelyezés kérdését teljesen precizizálni és azt törvénybe lefektetni. A katonai oktatást, vagy nevelést illetőleg annak még a szabadelvűpárt programja sem elegendő, de a vezérelv az volt, hogy annyi magyar ifju oktattassék ki a katonai szolgálat minden ágazatában, hogy kellő számmal kerülhessenek ki a magyar tisztek. Hogy ez megtörténhessenek, erre nem elég a jelenleg fennálló se kadét, se reál gyalogsági iskolák, újakat, tűzérsegit, utászatit etczetera kell felállítani.

A hadügyminiszter ezek tervezetéről már most nyilatkozhatott volna. Ami az oktatást illeti, nagyon meglepte a hadügyminiszter beszéde. Az alreáliskoláknál a magyar nyelvnek csak intenzívebb műveléséről szól. Már pedig a hadiskolák közül a legnagyobb szükség éppen az alreáliskolákban és annak két legalsóbb osztályában van arra, hogy a tantárgyak magyarul adassanak elő, mert hiszen oda a magyar nevelésből kerülnek egyenesen. Ha pedig az oktatás terén ez a reform be nem tartatik, akkor az egész értéktelenné válik.

Ezek után nem csodálkozik, ha az osztrák pártok nagy bensőséggel szavaztak bizalmat a hadügyminiszternek. Ehhez a Pitreich elméle-

tekhez sorakozik még az osztrák igazságügy-miniszter elve is, hogy a monarkia polgárai a katonaságon belül is bírnak azzal az egyetemleges polgári joggal. (Hangos nevetés a baloldalon.)

Tárgyilagosan tekintve a dolgokat, arra kéri a kormányt, oszlassa el azt a homályt, amely a katonai kérdéseken ül, (Ugy van! Ugy van! a balon), de kéri a baloldalt is, tegye lehetővé a dolgok tárgyilagosa megbirálását. (Viharos helyeslés a jobboldalon.) Elősméri, hogy az a felbuzdulás, amely itt ezen az oldalon van erős, a nemzet érzéséből fakadó. De ha a felbuzdulás komoly és ha a kormány nem állana hivatásának kellő magasztán, ott fogják találni őt legelől a küzdők sorában. A javaslatot elfogadja, mert óhajtja, hogy fiat lux, legyen világosság, oszlassuk el a sötétséget! (Zajos, éljenzés taps a balon és szélső-jobbon. Számosan üdvözlik.)

Elnök: Az ülést 5 perczre felfüggeszti. Szünet után

a miniszterelnök válasza.

Elnök: Az ülést megnyitja.

Tisza István gróf miniszterelnök. (Halljuk! Halljuk! jobbról.)

Nagy robbanás egy budapesti gyárban.

Tegnap hajnalban, négy óra harminczöt perczkor, nagy riadalom volt a fővárosban.

Iszonyu dörrenés hallatszott a fővárosnak külső soroksári-ut felől eső részéről, ahol a Heidelberg Testvérek-czég: Első Magyar Vegyészeti-gyár egy benzintartálya felrobbant és a legnagyobb veszedelemmel fenyegette nemcsak az egész gyártelepet, de sőt a fővárosnak azt a részét is, amelyben a szóbanforgó gyártelep létezik.

Ahogy elterjedt a híre, hogy még a kátránygyár (köznyelven ezt a nevet viseli az ipartelep), azonnal csapatostul, rajokban vonult a korán kelő fővárosi munkásnép a külső soroksári-utca irányában, ahol a veszedelmes tűz kitört.

Az égő vegyi anyagok büze és füstje betöltötte ugyszólván az egész fővárost, amely-

nek több helyén riadtak föl a hajnali csöndben fokozott erővel hangzó robajtól, amit a robbanás okozott.

A tűzjelzésre a főváros összes kerületeinek (kivéve a budai kerületet) tűzörsége kivonult a veszedelmes tüzhöz, a melynek keletkezési okát eddigelé nem sikerült megállapítani. Megjelentek a kora hajnali tűznél Szerbowski Szaniszló tűzoltó-parancsnok, Janicssek tűzfelügyelő és a mentők két őrcsapata.

A tűz az egyik benzin izolátor fölrobbanásából keletkezett. Ezek az izolátorok olyan különálló épület-tartályok, mint a minők a légszuszgyárakban a legszuszgyújtó építmények. A Heidelberg Testvérek-féle vegyészeti gyárban is ilyen elkülönített tartályokban fogják föl a tisztított benzint, amelyet aztán lecsapolás útján hordókba és bádog tartókba eresztenek.

Nehéz munkát kellett végezniök a tűzoltóknak, amíg reggel 8 óra körül veszélyen kívüli állapotba helyezhették az egész gyártelepet, amelyen — mint elképzelhető — sok a gyulékony és a robbanó anyag.

Amikor e sorokat írjuk, még mindig tart a tűz, de a fenyegető veszély már elmúlt, mert a lángok hatalmát már elszigetelték az emberföltötti munkát végző tűzoltók.

Szerencsére a robbanás idejében a munkások zöme nem volt még a gyártelepen. Azok is, akik ott voltak, másfelé és szétszórtan foglalatoskodtak a vegyészeti gyárban, úgy hogy a robbanás éppúgy nem tett kárt az emberekben most, mint ahogy megkímélte ugyancsak ebben a gyárban az emberéletet egy hasonló természetű robbanás, amely a husvéti ünnepek alatt történt a munkások ebédidejében.

Ha nappal történik a robbanás, bizonyos, hogy az anyagi káron kívül sok emberáldozatról kellett volna beszámolnunk.

A tűz körül óriási néptömeg verődött össze és még mindig tart a népvándorlás a külső Soroksári-utca, ahol az egy helyre szorított benzinfláng fekete, bűzös füstje kavargva verődik föl az ólomszürke égre.

A szaporán ismétlődő gyári tüzek pedig erélyes tűzvizsgálatokat, de sőt okszerű preventív intézkedéseket kívánnak. Nem szabad egy főváros lakosságának személyi és vagyoni biztonságát néhány rosszul ellenőrzött ipartelep tűzestélyeitől függővé tenni.

Egy hónap alatt ez már a negyedik hasonló eset, amely erélyes intézkedést követel a hatóság részéről.

A tűz még egyre tart. A kár körülbelül 30.000 koronára tehető, mert az elégett drága benzin-anyagon kívül a felrobbant tartályépület is teljesen megsemmisült.

A tűzvizsgálatot még a mai nap folyamán megtartják.

UJDONSAGOK.

A színház tűzbiztonsága.

— A főkapitány által összehívott értekezlet. —

Egy-egy színházi tűz után mindig felmerül a színházak tűzbiztonságának kérdése.

Gerő Armin főkapitány figyelmét sem kerülte el ez a fontos körülmény s értekezletet hívott össze annak megvizsgálása végett, hogy a nagyváradi Szigligeti-színházban megvannak-e téve mindazon óvintézkedések, amelyek tűzveszély esetében a közönség életének megvédésére szükségesek s minő újabb intézkedéseket látnának ez irányban még szükségeseknek.

séjét. De ő, ember tervez, Isten végezi! A rossz nyelvek gonosz munkája sikerült és Akhinejev ravaszága hiábavalónak bizonyult!

Körülbelül nyolcz nap telt el azóta és Akhinejev a tanári szobában épp a fiatal Bisjekin bűnös hajlamairól beszélt, amikor az igazgató félrehívta:

— Megbocsásson, Szergej Kapitovics, — mondta az igazgató. — Nekem ugyan semmi közöm a dologhoz, de kötelességemnek tartom, hogy értésére adjam . . . hogy . . . Nos, látja, azt beszélik . . . hogy . . . a szakácsnőjével . . . valami Mártával csókolódzott. Alapjában nem érdekel engem a dolog . . . de . . . Eljen velem, amint önnek tetszik . . . csókolódzék vele, ahogy önnek jólesik, csak egyre kérem: ne olyan hangosan! Csak arra kérem, ne olyan hangosan! Ne felejtse el, hogy ön pedagógus.

Akhinejev szinte megfagyott a meglepetéstől. Mintha leforráztak volna, úgy botorkált haza. Utközben nagy tetszett neki, mintha az egész város utána fordult volna . . .

Othon új meglepetés várt rá:

— Hogyan, te nem szégyenled magad? — kérdezte az ebédnél felesége. — De hát mit is gondolsz voltaképpen? Egyszerre olyan szerelmes lettél?! Márta jár a fejedben, mi? Jól tudok mindent. Derék emberek megnyitották a szememet. Ne! Te barbár!

Es egy-kettőre egy poflevest kapott. Fölállt az asztal mellől és kalap, felöltöz nélkül rohant Bankinhoz.

Bankin éppen otthon volt.

— Alávaló fráter vagy te, Bankin! — ordított rá Akhinejev. — Miért esküdtél ellenem? Miért hurratsz meg a sárban? Miért is gondoltad ki azt a csettintés-históriát?

— Milyen csettintés-históriát? Miről beszélsz?

— Hát ki találta ki a Márta meg a csók történetét? Talán nem te? Mondd, nem te voltál, te aljas fráter?

Bankin szemei hunyorogni kezdtek:

— Vakuljak meg ezen a helyen, ha én voltam az! Egy árva szót sem szóltam se önről, se Mártáról. Mi közöm nekem az egész dologhoz. Ne legyen nyugalom se ezen, sem a másvilágon, ha hazudtam!

Bankin őszinteségében nem is lehetett kétkedni. Nyilvánvaló volt, hogy nem ő pletykázott.

— De hát ki? K? — kérdezte Akhinejev és gondolatban végigvette összes ismerőseit, kétségbeesetten tépte haját és egyre azt kérdezte:

— De hát ki?

Ki tehát? — kérdelem én is.

A tegnapi megtartott értekezleten Gerő Armin főkapitány elnökölte alatt dr. Hoványi Géza, Rimler Károly, id. Rimanóczy Kálmán, Hlatky Endre, Mezey Mihály, dr. Berkovits Ferencz, Kószeghy József, Halász Lajos, Somogyi Károly, Mendelényi Béla és a hírlapírók voltak jelen.

Gerő Armin főkapitány a Rendőri Közlöny nyomán ismertette a chicagói borzalmas színházégek okait s felkérte a jelenvoltakat, hogy a Szigligeti-színház tűzbiztonsága érdekében adják elő nézeteiket.

Mezey Mihály ismertette a színház tűzbiztonsága érdekében alkotott szabályrendeletet. Ennek kapcsán megállapították, hogy a tűzoltók által a rostélyos kézi lámpák rendszeresen használtak. A vízkészlet és felszerelés rendszerben van; a viztartók mindig telve vannak. A főkapitányt felkérték, hogy a színpadon való tartózkodást a leghigorubbán ellenőriztesse.

A szabályzat szerint csak egy előadásra való díszlet maradhat a színpadon, míg jelenleg összezsúfolva állanak a díszletek a színpadon.

Somogyi Károly szinigazgató kijelenti, hogy a díszletraktár távol van a színháztól s esős időben nem lehet athordani a díszleteket. Ezért halmozzák össze a színpadon.

Dr. Hoványi Géza felvetette az eszmét, hogy a díszletraktárt a színház mögé, ezzel kapcsolatban kellene építeni. Gondolkozzanak a kérdés felett.

Kószeghy József szerint ez a kérdés könnyen megoldható, a mostani díszletraktár eladásával kapcsolatosan.

A zsinór-padlason felhalmozott díszletek és oldal díszletekre vonatkozólag szükségesnek látja az értekezlet, hogy a rendőrség szigorúan járjon el.

Somogyi Károly tapasztalatból tudja, hogy a villamos vezeték rövidzárlatok esetén könnyen okozhat tüzet. Ezért szükséges volna, hogy a villamos vezeték naponként vizsgálják meg.

Az értekezlet szükségesnek véli, hogy a villamos telep igazgatója bevétesse a felügyelő bizottságba. A tűzvizsgálatot szigorúan és gyakran ejtsék meg s erről tegyenek jelentést.

Dr. Berkovits Ferencz felszólalására kimondották annak szükségét, hogy a vasfüggőny villamos motorikus erőre alakítsák át s minden előadás alatt legalább egyszer a felvonások között is leeresztsék. Ezáltal ellenőrizve lesz, hogy jól működik-e a szerkezet s a közönség is hozzászokik a vasfüggőny lebecsátásához, aminek az az előnye lesz, hogy ha veszély esetén lebecsátják a vasfüggőnyt, nem riad meg a közönség.

A füstszelvények és nézőtér feletti szellőztető készülék villamos motorra átalakítandó.

A szükségijáratok fölül »kijárat« feliratu táblákat aggatnak, s módját ejtik, hogy a közönség az előadás végén, hozzászokják ezen kijáratok használatához.

Felmerült még az az aggály, hogy a földszinti és karzati állóhelyek túlszűfolyva vannak, továbbá a szükségvilágítás kevés.

A főkapitány vasárnap délutánra a színházba újabb értekezletre hívta meg a jelenlevőket.

TAJEKOZTATO.

Jan. 24. Kath. Szabad Liceum matinéja.
Febr. 2. Kath. Szabad Liceum matinéja.
Febr. 14. Kath. Szabad Liceum matinéja.

Febr. 25. Kath. Szabad Liceum böjti estélye.
Márcz. 10. Kath. Szabad Liceum böjti estélye.
Márcz. 24. Kath. Szabad Liceum böjti estélye.
Apr. 14. Kath. Szabad Liceum zárünnepélye.
Prohászka Ottokár dr. szónoki beszédével (estély.)

Előfizetési felhívás.

Január elsejével lapunk fennállásának tizedik évfolyamába lépett. Egy évtizeden keresztül becsületes törekvéssel, buzgalommal igyekeztünk a közérdek szolgálatában azon nagy célra: a katolikus öntudat felébresztését, a katolikus érdekek istápolását előmozdítani.

Az új évtized küszöbén bizalommal fordulunk a nagyközönséghez, mindazokhoz, akik elveinket és irányunkat ismerik s méltányolják. Nehéz időkben becsülettel álltuk meg helyünket, s hiszszük, hogy a közönség bizalma nem fordul el tőlünk, hanem annál nagyobb mértékben mutatja irántunk ragaszkodását, minél nagyobb szükség van küzdeni a destructiv irány ellen.

Programmunkat ismeri a közönség. Célunk egy minden politikai párttól független kath. irányú lapot adni, mely Nagyvárad és Bihar megye érdekeit védve, e mellett hű tükre legyen a főbb országos, kivált katolikus szempontból érdekes eseményeknek.

Budapesti tudósítónk azonnal és kimerítően értesít minden nagyobb jelentőségű eseményről, országgyűlési tudósításaink nemcsak bőveket és hűek, hanem egy fél nappal megelőzik a budapesti lapokat.

A vidéki és országos eseményekről jól szervezett levelezői karunk értesít a megye minden pontjáról s az ország nagyobb városairól.

Kérjük t. olvasóinkat, hogy lapunkat pártolni, és ismerőseik körében terjeszteni sziveskedjenek, hogy a keresztény eszmék elterjedjenek a nép minden rétegében.

A »TISZANTUL« szerkesztősége és kiadóhivatala.

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átvéve:

Egész évre — — — — 16 kor.
Negyedévre — — — — 4 »

Helyben házhoz hordva:

Egész évre — — — — 20 kor.
Negyedévre — — — — 5 »

Vidékre postán szállítva:

Egész évre — — — — 24 kor.
Negyedévre — — — — 6 »

* A Katholikus Szabad Liceum vasárnapi soronkívüli matinéjának műsora teljesen készen áll már. A harmadik pontot Masalik Nándor, az ifjú gordonkaművész fogja betölteni, a kit zongorán édes atyja, Masalik József kíséri. A matiné teljes műsorát holnap közöljük. Meghívókkal még mindig szolgál a szerkesztőség.

* A Rudolf-fogadalmi templom ügye. A kispesti Rudolf-fogadalmi templom építése az 1903-ik év nyarán kezdődött s az épület már tető alatt is van. Hátra van még a torony s a beboltozás, ami az 1904-ik év nyár elején szintén befejezést fog nyerni. A templom 100,000 korona költséggel épült fel Hofhauser Antal budapesti műépítész vezetése alatt. Az épület valóban impozáns s messze vidéket kell bejárni, míg hozzá hasonlóra találunk. Azonban a kispesti r. k. hívek meg vannak akadva.

Uj templomukban, mely diszes és tágas, gyönyörködnek ugyan, de a belső berendezéséhez mihez legalább is 30,000 korona szükséges teljesen hiányzik a költség. E végből az odaváló egyháztanács szerződésbe lépett egy colportage-vállalattal, mely részint a Kispesten készült »Házi áldás« című képeket és olajnyomatú szentképeket, részint pedig a templom javára kiadott díszalbumot fogja az országban terjeszteni. Kéretnek minden nemesen gondolkodó honfitársak, vegyék pártfogásukba ezt a törekvést s akkor, midőn önmaguk egy-egy szép emléktárgyat szereznek, valóban nagy szolgálatot fognak tenni a legszentebb, legnemesebb ügynek. Magán adományok is, vagy egyes oltárok, padok, festett ablakok stb. a legnagyobb hálával fogadtatnak. Kispest, 1904. január hóban. Ribényi Antal s. k. hitközségi egyházi elnök. Preiner Ferencz s. k. hitközségi világi elnök.

* Felolvasás a Jogászegyletben. A nagyváradi Jogászegyletben ma, szombaton ismét felolvasó ülés lesz, még pedig a jogászokat rendkívül érdeklő, amennyiben a kir. kath. jogakadémia tanári karának mely tudásu, jeles tagja dr. Persz Adolf lesz az előadó. A jogtudományok jeles művelője »Törvénykezés és igazságszolgáltatás. (Tanulmány az 1881. év LX. t. cz. 163. §-áról)« czimén tartja meg nagyértékű előadását. A felolvasó ülés délután öt órakor lesz a törvényszéki palota első emeleti tanácstermében s azon a jogászegylet tagjain kívül jogakadémiai hallgatók s más érdeklődők is szivesen láttatnak.

* Temetés. Nagyvárad egyik derék polgárát Farkas László vendéglőst tegnap délután temették el nagy részvét mellett. A Lnkács György-utcai gyászház udvara teljesen megtelt résztvevő közönséggel, melynek sorában megjelentek az elhunyt kártársai is testületileg, a püchregyület lobogóval. A temetési szertartást Dencs János cz. kanonok esperes-plébános vezette. Serly és Besser káplánok segédlete mellett. A szertartás végeztével az olaszii nagytemetőbe vonult az impozáns gyászmenet, hol ismételt beszentelés után a család sírjában helyezték örök nyugalomra a megboldogultat. A koporsót a szebbnél-szebb koszorúk borították.

* Kinevezés. Tallián Béla földművelésügyi miniszter a hatósága alatt működő országos vízügyi műszaki tanácsnak tagjaivá az 1904—1906. évek tartamára többek között Korbély Józsefet a Berettyó-visszabályozó és ármentesítő társulat főmérnökét és Leidl Henriket, a Fekete-Körözs ármentesítő társulat igazgató-főmérnökét nevezte ki.

* Leforrázott gyermek. Pojánáról tel fonon értesítene, hogy Vid Marianna 10 hónapos csecsemő borzalmas következményű vigyázatlanság áldozata lett. A gyermek anyja ruhaforrázásra készült s a síró pólyás csöppséget a tekerő mellé tette. A szomszédos tűzhelyről a gyermekre borult a forró víz s a gyermek halálos égési sebeket szenvedett s pár óra múlva meghalt. A rézbányai csendőrség értesítette erről a nagyváradi kir. ügyészséget is, a hol megindították a vizsgálatot.

* A kath. legényegylet ez évben pompásan sikerült táncanfolyamot rendezett tagjai részére. A kedélyes összejövetelnek most véget érnek. Ma, szombaton tartják meg a befejező mulatságot, amely igen kedélyes estének ígérkezik. Kezdeté este 8 órakor.

* Az első ércszobor Magyarországon. A nagyváradi püspökség levéltárában egy érdekes, pergamenre írt okmány van. A kézirat kiváló történelmi értékkel bír, mert hazánkban először felállított ércszobor története van benne megírva. Szent László király nemcsak az egyház szentje, hanem a magyar nép legkedveltebb dalája is. Emléke fönmaradt a népmondák-

ban, a műköltészetben, egyházi legendákban és a templomfalak freskóin. Egyaránt témája volt a középkori magyar szobrászatnak és a vallásos lírának. **Szent László király ércszobra volt az első műve a magyar szobrászatnak.** A lovas ércszobrot 1389-ben állították fel Nagyváradon. Még külföldről is jöttek Nagyváradra, hogy az óriási méretű szobrot megbámulhassák. Az egész ország büszke volt a hatalmas műre. A szobor 1660-ig megvolt, de ekkor Várad török kézre került és a hódító barbárok összerombolták és ágyúnak öntötték. Dícséretére verset csináltak, mely némileg megvilágítja az akkori dialektust. A pergamenre írt vers a következő:

•Letelepedél Bihar-Váradon,
Ah (olv. az) városnak lől édes oltalma;
Templomot rakatál sziz Máriának,
Kiben most nyugoszol nagy tisztességgel . . .
Képed föltették az magas kőszálla-
Fénlík mint a nap, ragyog mint az arany . . .

A pergamenen ezután a szobor alakjának részletes leírása következik: A szobor a vár közepén volt felállítva, mintegy husz méter magas gránittalapzatra. A lovas-szobor bronzból volt öntve; Szent Lászlót mint harczost ábrázolta. A szobor óriási méretéről elég fogalmat nyújt az, hogy a szent király fejének átmérője négy sing és két arasz volt. A törökök 86 ágyut tudtak a szobor ércéből önteni. Egy, a Szent László király szobrából készült ágyúcsővel a segesvári kaputoronyban levő szász muzeumban őriznek. Érdekes, hogy az a terem, melyben a nevezetes ágyúcső van elhelyezve, osztrák császári kéfejú sással és fekete-sárga lobogókkal van díszítve.

* Rákóczi-ünnepély a felső kereskedelmi iskolában. A nagyvárad felső kereskedelmi iskola holnap vasárnaphoz egy hétre, január hó 24-én délelőtt fél 11 óraker a Kereskedelmi Csarnok dísztermében II. Rákóczi Ferencz emlékére az Ifjusági Segítő Egyesület javára szép sikerűnek ígérkező **hazafias ünnepélyt** rendez. Belépődíj személyenként 50 fillér.

Az ünnepély műsora a következő:

1. A Kereskedelmi iskola indulója, Várad Aladártól. Előadja az ifjusági zenekar.
2. Bajdosó Rákóczi. Szavalja Weisz Jenő, felső oszt. tan.
3. Kurucz dalok. Szerezte Várad Aladár. Előadja az ifjusági zenekar.
4. Weér Judit Rózsája, Lampérth Gézáól. Szavalja Stern Miklós, felső oszt. tan.
5. A kuruczkor költészete. Irtá és felolvassa Steiner Edgár, felső oszt. tan.
6. Ocskai Lászlóval való ének. Szavalja Braun Béla, alsó oszt. tanuló.
7. Rodostói árnyak, Harsányi Kálmántól. Szavalja Váczy István, középső oszt. tan.
8. Rákóczi-induló. Előadja az ifjusági zenekar.

* Rejtélyes gyermekhulla. **Petrika** János szurdoki gazda telke végében egy rongyokba csavart csecsemő hulláját találták. A rejtélyes hullát a sergesi körjegyzőségre vitték, ahonnan értesítették a csendőrséget és a nagyvárad kir. ügyészséget. Az ügyészség megindította a vizsgálatot s a törvényszéki orvosok kiszálltak a hulla boncolására.

* Aki szerelmes Japánba. Kreszko Pál békéscsabai diák látta a Mikádó operettét, látta a Gésák operettét, de ami a lelkét Japán számára meghódította, a »Pillangó kisasszony« volt. Látta ezt a darabot, amelyben Palmay Ika uraszonny ragyogtatta művészetét. Kreszko Pál serdülő szívet megbolygatta a magyar japán leány és elgondolta, hogy ha ilyen a másolat, minő lehet az eredeti? Most, hogy Japán aktuálisvá vált megint. Kreszko Pál, aki különben igen gazdag békési birtokos fia, nap-nap után ismételte iskolatársainak, hogy Japánba megy és beáll a Nap Fának hősi hádjába. Olvasta, hogy háboru készül és úgy gon-

dolta: elkél a nagy csetepatéba a magyar erő, a magyar vitézség. Kreszko Pál azonban nem jutott el Japánig. A kegyetlen sors megfosztotta a boldogságtól, hogy lássa a gésák birodalmát. Jóval innen a pagodákon, jóval innen a sárga vizeken is, az Adria partjain hajótörést szenvedett. Scylla, amelyen vágyai hajója léket kapott: a fiemei rendőrség volt. A Japánba vágyó csabai legény hogy-hogy nem, feltűnt a kikötő emberáradatában a Fiume rendjére ügyelőnek és a magát igazolni nem tudó fiut letartóztatták. Tegnap délelben távirat jelezte Kreszko Pál örvendtes nyakoncsipését:

Kreszko Pál diákot letartóztattuk. Kérünk intézkedést táviratilag.

Rendőrség, Fiume.

Soba letartóztatási hír nagyobb örömet nem okozott, mint a mekkora ennek a sürgönynek alapján támadt. Az apa azonnal vonatra szállt s mire e sorok nyomdafestéket látnak, már indul vissza Csabára, a Japánba szerelmes fiúval, akinek ez az első kaland valószínűleg mindörökké elég lesz.

* Meglőtt cselédleány. Pisztolylövés zaja zavarta meg elmúlt délelőtt a Nagy-Telek-utcai negyvenhatos számú ház csendjét. Ebben a házban lakik **Salamon** Jónásné, kinek van egy huszéves gyámoltalan süketnéma mostoha fia, **Fried** Zsigmond, ki különben nyomdászsegéd volna. E süketnéma fiatalember volt a szerencsétlenség okozója, áldozata pedig Salamonné cselédje, **Lázár** Irén helyi illetőségű 14 éves leányka. Aznap délelőtt is szorgalmasan takarított a szobában, mikor egyszer belépett Fried, asszonyának mostoha fia s motoszkálni kezdett a szobában. Egyszer csak az egyik ágyban egy forgópisztolyt talált, melylyel csakhamar játszani kezdett. Szerencsétlenségre azonban a pisztoly elsült és a golyó a cselédleányka jobb vállába furódott. A súlyosan sérült leányt az összesereglett házbéliek a biharmegyei közkörházba szállították, egyben jelentést tettek a rendőrségnél is, mely a gondtalan süketnéma fiatalember ellen az eljárást folyamatba tette.

* Részeg, de udvarias. A kereskedelmi csarnok előtt sietett a napokban hazafelé egy uri nő. Vele szemben egy berugott atyafi igyekezett — hová? azt ő maga tudta volna legkevésbé megmondani.

Az urnő meglátta a bizonytalan sulyu polgártársat s nehogy az utat buzó kaszállással mérgető atyafi elüsse, kitért hát előle a bocsi-utra.

A részeg ember utána.

A hölgy éppen rendőrről akart kiáltani, mikor a dülöngöző atyafi levette kalapját s udvariasan borizó hangon megszólalt.

— Tessék visszamenni a járdára! De rögtön! Ugy ni. Nem lesz nagyságának semmi baja. Mert ha részeg is vagyok, de én tudom, mi az uri tempó!

Azzal köszönt s udvariasan tovább dülöngözött.

* Borszéki sorsjáték. Miután a Borszáken építendő róm. kat. templom és papi sanatórium javára engedélyezett sorsjáték sorsjegyei el nem keltek, illetve a sorsjegyeket, vagy azoknak ellenértékét azok, a kiknek sorsjegyek elküldettek, a sorsjegy-irodának be nem szolgáltaták: a nagyméltóságú m. kir. Pénzügyminiszterium 1903. évi decz. 13-án, 100,080. szám alatt kelt magas rendeletével megengedte, hogy a tárgysorsjáték huzása **1904. Augustus 20 ára** halasztassék, amikor is a huzás visszavonhatatlanul meg fog történni. Gyertyó Szentmiklós. A borszéki tárgysorsjáték rendező bizottsága.

x **Kovács L. és Társa** cég lapuk mai számában közölt hirdetésére tisztelettel hívjuk fel olvasóink szives figyelmét. — Egyszeri próba

vásárlás elegendő arra, hogy ezen üzlet pontos kiszolgálásáról, áru jó minőségéről, valamint az árak rendkívüli olcsóságairól bárki meggyőződést szerezzen.

EGYESÜLETEK.

A kath. kör. választmányi ülése.

A nagyvárad kath. kör választmánya tegnap délután gyűlést tartott, melyen **Palotay** László prelátus elnöklete alatt **Dús** László, **Felser** Antal, dr. **Hoványi** Gyula, **Novotny** Alfonz, **Bereczky** Géza, dr. **Vucskics** Gyula, **Stark** Gyula, **Tóth** Márton, **Kelemen** Kálmán, **Novák** János, **Jelinek** Ferencz, **Beczkay** Lajos, **Papp** Imre és dr. **Imrik** Gasztáv titkár vettek részt.

A folyó ügyek letárgyalása után elhatározta a választmány, hogy a kör részére a katolikus egyház fejének X. **Pius** pápa Üszent-ségének és **Szmrecsányi** Pál püspökének, a kör védnökének arcképeit megszerzi. Az arcképek beszerzésével a háznagy bizatott meg.

Az évi egyuttal **tisztújító közgyűlés** idejét a választmány **január 31-ére** tűzte ki, melyet 29-én **választmányi ülés** előz meg, mely a közgyűlés tárgyait fogja előkészíteni.

Az 1903. évi zárszámadás feltárgyalásával **Kugler** Albert és **Gálbory** Sámuel bizatottak meg.

Végül új tagokul **Kugler** Antal nyug. ezredes, **Eröss** Rezső püsp. jószágkormányzó, **Guta** Márton cs. és kir. katonalelkész és ifj. **Guttmann** József építész vétettek föl.

Igazságszolgáltatás.

Pör a Király Színház miatt. A Ktrály Színház építkezése alkalmával **Guttmann** Bernát kereskedelmi alkalmazott különféle híreket terjesztett a színház építészeiről. Miután **Márkus** Géza műépítész és **Kallós** Ede szobrászművész kinyomozták a hírek terjesztőjét **Guttmann** Bernát személyében, **Kallós** Ede magához hívatta **Guttmant** s ott a könnyelműen terjesztett híreszteléseit alaposan leszidta és gazembernek nevezte. **Márkus** pedig bezárta a műterem ajtaját s **Guttmant** alaposan elpáholta.

A fiatalember a szenvedett sértések következtében több napig az ágyat őrizte s ezután **Kallós** ellen becsületsértés, **Márkus** ellen pedig személyes szabadság megsértése és könnyű testisértés vétsége miatt feljelentést tett a budapesti büntető járásbírósnál, hol tegnap tárgyalta az ügyet **Schirilla** büntető járásbíró s a tárgyalás megkezdése előtt azonban, miután panaszos kijelentette, hogy a vádlottakat sérteni nem akarta, úgy **Kallós** mint **Márkus** a sértésekért sajnálkozásukat fejezték ki, miért is **Guttmann** panaszát visszavonta s ennek folytán a bíró az eljárást megszüntette.

SZINHÁZ.

HETI MŰSOR:

Szombat: Tavasz.

Vasárnap: d. u. Bob herceg, este Bor.

Angol szini direktor Nagyváradon.

Vasárnap délután Bob herczeg kerül színre, melyre nagy gonddal készülnek a szereplők, amennyiben jelen lesz az előadásban egy angol szini direktor, ki a darabot le akarja fordítani Angolország számára. Tekintettel azonban, hogy Budapesten most nem láthatja a kitűnő operettet, lerándul Nagyváradra, hol még nagy érdeklődés mellett tartja színen magát, s itt szerzi meg. Bob urfi szerepét Haller Irma, Annet Parlagi Kornélia játssza.

Bor. Gárdonyi falusi története kerül vasárnap este színre ez idényben először. Baracs Imrét *Tóth Elek* játssza, ki nagy ambícióval tanulta be a szerepét. A többi fő szerep: E. Kováts Mariska, Orley Flóra, Berlányi, Bognár, Szőke, Szarvasi, Sziklai, Bérczi kezeiben van.

Szigligeti-Színház.

Folyószám 107. Bérletszám 103. (páratlan.)

Ma, szombaton 1904 január 16-án:

Casanova.

Operette.

HELYARAK: Nagypáholy 14 korona, földszinti és első emeleti páholy 12 kor. Másodemeleti páholy 8 kor. Zsölye 3 kor. Kórszék 2 k r. 40 fill. Támlásszék, 2 kor. Erkélyülés 1-ső sor 1 kor. 20 fill., közép 2-ik sor 1 kor. Erkélyülés oldal 2-ik sor 80 fill. II. emeleti zártszék 60 fill. Földszinti állóhely 1 kor., Diák és katonajegy a földszintre 60 fill. Karzati állóhely 40 fill. Egy szinlap 20 fill.

Jegyek előre válthatók a színház jobb oldalán, a bérházzal szemben, d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztárnyitás 7 órákor.

A holnapi előadásra jegyek már d. u. 3. óráig előre válthatók.

Kezdeté fél 8 órákor, vége 10 órákor.

Holnap, vasárnap január 17-én
Délután 3 órákor fél helyárrakkal:

Bob herczeg.

Operette.

Este 7 $\frac{1}{2}$ órákor rendes helyárrakkal:

A BOR.

Falusi történet.

MULATSAG.**Farsangi Naptár.**

Január 16. Tisztüstély.
Január 17. 48-as népkör bálja.
Január 30. Kiskereskedők táncestetje a Kereskedelmi csarnokban.
Február 6. Helyőrségi bál.
Február 7. Kath. Legényegylet bálja a Zöldfában.
Február 13. Kath. Kór. bálja.

A mai tisztü estély egyike lesz a tél legsikerültebb multságainak. Kik tudnak ma kedélyesen mulatni, ha nem a tisztük? És hol van még olyan kitűnő tisztikar, mint a nagyvárad? Hol rendeznek olyan fényesen sikerült tisztü multságokat?

Az idén is a nagyvárad helyőrség a multságok egész sorozatával áll elő; ma kezdődik ez a sorozat egy kedélyes estélylyel. A Kereskedelmi Csarnok disztermében lesz az estély s a hogy az előkészületekből sejthető: méltó bevezetés lesz ez a multság a tisztü bálhoz úgy a rendezőség figyelmes gondoskodása, mint a hölgyvilág érdeklődése tekintetében. Kezdeté 9 órákor.

A magántisztviselők estélye. Ma este nagysikerűnek ígérkező hangversenyyel egybe kötött táncestetlyt rendez a magán tisztviselők egyesülete saját helyiségének termeiben. Az estély érdekessége lesz Gabányi Arpad *Hipnotizmus* című kedves komikumú jelenetének előadása. *Berlányi Vanda* és *Szőke Sándor* játszó el a kacagató jelenetet. Haller Irma pedig néhány operettcouplét énekel.

NYILTÉR.**Névjegyek**

szép kivitelben, jutányos árban készítettnek

a *Szent László nyomdában*,
Szilágyi Dezső-utca 3. sz.

TAVIRATOK.

Az ülés vége.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, jan. 15. (Saját tud. táv.) *Tisza István* gróf ismételtén kijelenti, hogy a hadügyminiszter nem tett közjogi nyilatkozatot s Apponyi beszédén nagy tévedés vonul keresztül, mert katonai szempontból csupán a hadsereg egységességét hangsúlyozta a hadügyminiszter. Nincs tehát ok az akadémikusok dására. Engedjék a parlamentet működni.

Ivánka Oszkár: Választás után ugye egy is minden másképp lesz.

Tisza István: Ön talán monomaniakus és a választás a rögeszméje.

Ezután a letárgyalt szakaszt elfogadták s az ülés véget ért.

Pitreich magyarázata.

Bécs, január 15. (Saj. tud. táv.) A delegáció költségvetése tárgyalásán Pitreich hadügyminiszter ismét körül irta álláspontját. Visszautasítja a vádat, mintha a magyar közjogot sérteni akarta volna. Mindenkor tisztelni kötelessége ugymond *Magyarország* belső adminisztratív függetlenségét, de egyszersmind a hadsereg egysége a monarchia egységének öre, s ő mint hadügyminiszter csak ezt hangsúlyozta.

A néppárt obstrukciója.

Budapest, jan. 15. (Saj. tud. táv.) A néppárt mai értekezletén *Zichy Nándor* elnöklésével kimondották, hogy az ujoncz javaslatokat nem fogadják el s elérkezettnek látják az időt, hogy *Tisza* megbuktatására mindent elkövessenek. E határozattal tehát a néppárt kimondta az obstrukció folytatását.

A kelet-ázsiai háboru.

London, január 15 (Saj. tud. távir.) A japán-orosz háboru réme fenyegetően nő. Minden jel arra mutat, hogy a hosz-

halogatások alatt a veszedelem üszke lappanz.

Tokio, január 15. (Saját tud. táv.) Iapánban minden előkészület arra mutat, hogy a háboru elkerülhetetlen.

Szentpétervár, január 15. (Saj. tud. távir.) Minden békehir daczára orosz hadtesteket indítanak Mandzsuria felé.

Páris, január 15. (Saj. tud. távir.) A nagyhatalmak közös erővel mindent el fognak követni a háboru megakadályozására.

New-York, január 15. Pétervári távirat szerint a czár a téli palotában az újévi fogadtatás alkalmával kijelentette, hogy egész befolyását érvényesíteni akarja arra nézve, hogy fentartassék a béke a távol Keleten.

Washington, január 15. A japán követ közölte Hay államtitkárral, hogy Japán felelete az összes fontos orosz előterjesztések visszautasítását tartalmazza. Mig Japán ellenindítványai olyan jellegűek, hogy alig elfogadhatók, miért is Tokióban nagyon komolynak látják a helyzetet.

London, január 15. A Standardnak jelentik Odesszából: A porta Oroszországnak sürgös kérését az iránt, hogy a fekete-tengeri hadsereg a Boszporuson és a Dardanellákon átvonulhasson, elutasították.

Hajókatasztrófák.

Madrid, január 15. Egy német gőzös Corcubionnál megfeneklett. A legénységet megmentették. Bangasnál egy bárka 18 munkással a fedélzetén, ugyancsak megfeneklett. Hét ember vízbefúlt. (M. T. I.)

REGÉNY CSARNOK.**A tenger alatt.**

— Kalandos regény. —

42

(Megjelent a Strand Magazine 1902. évfolyamában.)

Irtá: Max Pémberton.

Bligh Péter csak annyit mondott, hogy: — »Ah!» — és végigrántott egy gyujót a csizmája talpán. Seth Barker, a hajóács, úgy tüt ott, mint a gyerek, aki szemét-száját eltátja, mikor a hétéfű sarkányról mesélnek neki. Dolly Venn oda kuporodott lábaimhoz, mint a hűséges eb és le nem vette rólam a szemét. Megkerestem azt a részt a naplóban, amely az alvó évszakról szölt és olvasni kezdtem:

»*Augustus 14-ikén*, három héttel azután, hogy a szigetre jöttünk, hangos harangozás vert föl álmomból hajnali négy órákor. Az öreg néger cseléd, akinek »Meg anyó» a neve, lélekszakadva rohant be hozzám, hogy tüstént keljek föl. Mikor felöltöztem, bejött a férjem és nevetve mondta, hogy rögtön yachtra kell mennünk. Engem ki se meglepett és bosszantott ez a hirtelen költözködés, de midőn a csónak a yacht féle vitt bennünket, láttam, hogy a sziget összes fehér lakossága már a tengeren volt és sietve igyekezett az északon fekvő sziklazátony felé. Edmond megmagyarázta, hogy e gyönyörű szigeten vannak veszedelmes időszakok is, amikor nem lehet rajta lakni s néha több héttig is eltart, mig ismét vissza lehet érní rá.»

Letettem a füzetet s mialatt pár lappal odább forgattam, így szóltam:

— Ezt, amint látják, augusztus 14-ikén irta, amikor még nem tudta, hogy mit jelentenek a »veszedelmes időszakok.« Később azonban, szeptember 21-ikén, már világosabban megmagyarázza. Ezt írja ugyanis:

»Van itt egy csodálatos hely, amit úgy hívnak, hogy: — »Város a tenger alatt« . . . Ez a város azok számára épült, akik a szigeten laknak és nem kerülhetik el az alvó évszakot. Ott kell majd laknom nekem is, mikor a férjem Európába utazik. Kértem, hogy vigyen magával engem is, de megtagadta. Kisebb dolgok megtagadásával is lehet emlékeztetni a feleséget arra, hogy elvesztette a szabadságát és szabad akaratát.

»November 13-ikán ismét könyörögtem Edmondnak, hogy hadd kísérjem el Londonba. Megint megtagadta s azt mondta, hogy van rá oka, miért nem vihet magával. A férfiak néha úgy beszélnek, hogy a nők sohse bocsátják meg azt a hangot. Az én férjem ily hangon beszélt velem ma reggel.

»Deczember 12. — Tudom Edmond titkát, s ő is tudja, hogy tudom! . . . kinek mondjam, kinek áruljam el? ha csak nem a szélnek és a haboknak?! . . . oh hol vegyek erőt és bátorságot? . . . Ma éjjel se gondolkozni, se tenni nem bírok!

»Deczember 25. — Karácsony! . . . Egye, ddi vagyok. Ma egy évvel! . . . Ah mi haszna, hogy eszembe jut, mily boldog voltam ma egy éve? Most fogoly vagyok tenger alatti börtönben, s a haragvó hullámok szakadatlanul paszkolják ablakaimat, egyre zúgván fenyegető morajlással: — »Soha többé! . . . Soha többé!« . . . Éjszaka, midőn az apály megengedi, kinyitom ablakomat s izenetet sóhajtok a végtelen messzeségbe . . . Meghallják-e? és ki hallja meg? . . . Félek, hogy senki!

»Január 1. — A férjem hazajött a portyázásából. Most Európába megy, azt mondja, az én dolgaiban. Vajon nem híreszteli-e el, hogy már meghaltam? . . . Azt hiszem, kitelik tőle.

»Január 8. — Most kilencz hétig tartott az alvó évszak. Azt mondják, hogy párák szállnak föl a földből és sűrű ködként fekszenek rá. Senki se tudja, honnan keletkeznek ezek a párák! Az egyik azt mondja, hogy a nagy nyárfák lehelik, melyek a sziget alföldjén nőnek az ügövényben, mások szerint a hegységbeli fekete posványok fertőzik meg a levegőt. Annyi bizonyos, hogy aki a szigeten marad, lázas, őrdögöl álomba merül s föl nem ébred, amíg a köd el nem tisztul. Szörnyű csodás álom ez! Némelyek sohasem ébrednek föl belőle, mások fölébrednek ugyan, de — örülten. Csak a szerencsésen nem fog a köd. És az is furcsa, hogy a párák hirtelen, váratlanul szállnak föl: ekkor meghúzzák a végharagot s a sziget egész lakosága menekül.

»Január 15. — Ma ismét vissamentünk a szigetre. Mily vak és önző némely ember! Azt hiszem, hogy Rachel néni boldog és elégedett ezen az átkozott helyen. Valósággal rajong Edmondért. »Éltem hajójának horgonyát biztosan vetettem meg benne« — így beszélt róla; és a tenger alatti várost »egy zseniális fiatal ember romantikus ábrándjának« hívja. És azt is mondja: — »Ken szigetén legalább nem tékozolhatom el a vagyonomat.« — De hát Rachel néni teljes életében önző és fősvény volt.

»Február 2. — Ma reggel Edmond hosszabban beszélgetett velem, hogy: — »megért-sük egymást« — mint ahogy mondta. Oh, mintha nem értenők egymást, már régóta . . . Nagyon szives és udvarias volt, sőt mintha szerelmes is lett volna megint . . . Én pedig iszonyodva gondoltam arra, hogy mi lenne, ha meg kellene csókolnom? . . . Miért? . . . Talán azért, mert tudom a titkát és irtóozom a vértől? . . .

»Február 9. — Ismét a szigeten vagyok és a déli nap káprázatos verőfényével ragyog . . . Hogy mit szenvedtem az utolsó pár nap alatt, soha senki se fogja tudni. Jobb szeretem Cerny Edmond dühöngő haragját, mint kedveskedő szerelmét. . . . Most már tökéletesen tisztában vagyok egymással.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Nagyváradí hetivásár.

Vásári árjegyzék a nagyváradí piaczon 1903. decz. hó 12-ik napján tartott vásárban eladott természetmennyek és élelmi szereknek.

Tiszta buza 14.80—14.20. Kétszeres buza 12.20—11.80. Rozs 11.80—11.40. Arpa 10.80—10.40. Zab 10.60—10. Tengeri 10.20—9.60 Borsó 32.—. Lencse 36.—. Bab 17.—. Köleskása 24.—. Burgonya 4.60 100 kiló lángliszt 26.—. Zsemlyeliszt 25.60. Fehér kenyér liszt 24.80. Barna kenyér liszt 22.—. Széna fuvarral 4.60. Szótt szalonna 152.—. 6 kiló zsup-szalma —.20. 150 dkr.alom-szalma —.12. 1 köbméter bükkfa 6.60. Tölgyfa 6.—. Cserfa 6.80. 1 kiló marhahus I. oszt. 1.04. Marhahus II. o. —.96. Marhahus III. o. —.88. 1 liter ó-bor 1.—. 1 liter új-bor —.68. Pálinka —.72. Szilvapálinka 1.80. Szesz 2.—. 1 méterm. kőszó 21.50. 1 mm. nyers faggyu 48.—. 1 mm. olvasztott faggyu 68.—. 1 mm. szappan 48.—. 1 mm. birka gyapju —.—. 1 mm. magyar gyapju —.—. 1 htr ó-bor 60.—. 1 htr új-bor 34.—. 1 mm. mész 1.40. 1 mm. kemény faszén 3.20. 1 mm. puha faszén 3.—. 1 mm. kendermag 20.—. 1 mm. köles —.—. 1 mm. repce —.—. 1 mm. dió 40.—. 1 mm. mogyoró —.—. 1 mm. aszalt szilva 46.—. 1 kgr. savanyu káposzta —.—. 1 kgr. szalonna 1.52. 1 kgr. sertés-hus 1.28. 1 kgr. juh-hus —.76. 1 kgr. vereshagyma —.12. 1 kgr. foghagyma —.34. 1 kgr. bors 2.20. 1 kgr. paprika 3.60. 1 kgr. barna kenyér —.20. 1 ltr kőolaj —.44.

Forgalmi kimutatás 1903. decz. hó 12-ről. Tiszta buza körülbelül 400 hltr. Kétszeres buza 60 hltr. Rozs 140 hltr. Arpa 50 hltr. Zab 70 hltr. Tengeri 500 hltr. Burgonya 40 hltr.

Lábas jószágok: Hizott sertés mintegy 180 drb. Félhizott 250 drb. 2 évestől f-ljebb 63 drb. 1 évestől 2 évesig mintegy 90 drb. Süldő 120 drb. Malacz 110 drb. Hizott marha 100 drb. Jármos ökör 260 drb. Fejős tehén 190 drb. Borju 200 drb. Bivaly 9 drb. Juh és kecske 10 drb. Ló 339 drb.

Marha ártáblázat 1903. decz. 12-ről. 1 pár I-ső rendű jármos ökör 600—700 kor. 1 pár II-od rendű jármos ökör 500—580 k. 1 pár III-ad rendű jármos ökör 240—480 k. 1 drb fejős tehén 120—260 k. 1 drb vágó ökör 250 kgr. 150—300 k. 1 drb vágó tehén 150 kgr. 120—200 k. 1 drb veres borju 26—50 k. 1 db féléves borju 46—78 k. 1 drb egy éves borju 58—82 k. 1 drb két éves borju 76—190 k. 1 drb hizott sertés 100 kgr.-ként 110—114 1 pár fél éves sertés 38—54 k. 1 pár egy éves sertés 58—128 k. 1 pár két éves sertés 130—180 1 drb ló 130—250 k. 1 pár ökörbőr 40—50 1 pár tehénbőr 26—36 k. 1 pár borjubőr 1—20 k. 1 pár lóbőr 10—20 k.

Értéktőzsde

Budapest, jan. 15.

Oszták hitel	— — — — —	688.50
Magyar hitel	— — — — —	749.50
Allamvasut	— — — — —	694.—
Rimamurányi	— — — — —	488.—
Magyar jelzálog	— — — — —	585.25
Salgótarjáni	— — — — —	—
Wagon-kölcsön	— — — — —	—

Határidők.

Budapest, jan. 15.

Buza októberre	— — — — —	7.86
Buza áprilisra	— — — — —	7.88
Tengeri	— — — — —	6.26
Rozs okt.	— — — — —	6.30
Zab ápr.	— — — — —	5.90
Káposzta, repce, aug.	— — — — —	11.90

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1904. jan. 15-én.

Magyar aranyjárdék 4	— — — — —	119.—
Magyar koronajárdék	— — — — —	99 15
Magyar vasuti köl sön aranyban 4/2	— — — — —	91 25
Magyarvasuti kölcsön ezüstben 2 1/2%	— — — — —	98.50
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	— — — — —	—
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	— — — — —	98.50
Italméresi jog megváltási kötvény	— — — — —	—
Horváth szlavonföldterhermentesítési kötvény	— — — — —	98.50
Magyar nyerevény-sorsjegy-kölcsön	— — — — —	2 6.
Tiszaszabályozás és szegedi sorsjegyek-kölcsön	— — — — —	163.—

Oszták járadék papírban	— — — — —	100 30
Oszták járadék papírban	— — — — —	100 50
Oszták járadék aranyban	— — — — —	120 50
Oszták korona — — — — —	— — — — —	100.50
Oszták államsorsjegyek	— — — — —	155.—
Oszták magyar bank részvény	— — — — —	775.—
Magyar hitelbankrészvény	— — — — —	679.50
Oszták hitelintézet részvény	— — — — —	675.—
Párisi vista	— — — — —	19.05
29 frankos arany (Napoleon'dor)	— — — — —	117 17
Németbirodalmi márka	— — — — —	239.50
Londoni vista	— — — — —	95 25
20 márkás arany	— — — — —	23.48

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Belépési felhívás!

A »Nagyváradí Hitelbank takaré- és segélyszövetkezet« II-ik évtársulatába.

Belépni kívánók ezen szándékukat a »Nagyváradí Hitelbank r. t.« üzleti helyiségében (Kossuth Lajos-utca 10. sz.) bejelenthetik. Befizetési hely ugyanott.

Minden egyes üzletrész 20 fillér — beiratási díj üzletrészenként, egy- és mindenkorra — 10 fillér.

A szövetkezet célja a tagokat a tőkegyűjtésre serkenteni és a hitelt igénybevevő tagoknak olcsó kamattal — jótállás nélkül — hitelt nyújtani.

Befizetés mindennap — egész napon át, vásár- és ünnepnapokon d. e 9—10 óráig eszközölhető a »Nagyváradí Hitelbank r. t.« üzleti helyiségében (Kossuth Lajos-u. 10. sz.)

Nagyvárad, 1903 decz. hó 1.

**Nagyváradí Hitelbank
takaré- és segélyszövetkezet
igazgatósa.**

502

Csalhatatlan csodás eredmények.

Wilhelm Ferencz urnak gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító Neunkirchen Alsó-Ausztria.

London.

Évek óta használom az ön Wilhelm-féle antiarthritikus antireumatikus vértisztító teáját, mert csak ez tudott megszabadítani erős reumámtól.

Tisztelettel **Dorn C. F.**

London 46. Museum Street, a British Muzeum mellett.

Wilhelm Ferencz urnak, gyógyszerész cs. és kir. udvari szállító Neunkirchen. Alsó-Ausztria.

Oroszmező.

Nem mulaszthatom el Nagyságodnak legtisztelteljesebb köszönetemet kifejezni a küldött Wilhelm-féle antiarthritikus antireumatikus vértisztító teáért, miután két teljes esztendőn keresztül lábaimon rettenetes reumával kínlódtam és az ön vértisztító teájának használata által ettől megszabadultam, amit tehát most és a jövőben a közönségnek tudomására hozok.

Lekötelezettje

Ruhstörer Henrik, adóbeszedő.

Kapható Franz Wilhelm, gyógyszerész cs. és kir. udvari szállítónál Neunkirchen, Alsó-Ausztria, valamint a nevesebb gyógyszerteráknban és drogueriákban. 348.

Hirdetmény. A „Nagyváradai Hitelbank Részvénytársaság”

(Kossuth Lajos-utca 10. sz.) elfogad betéteket könyvecskékre és folyó számlára: 6 hóig elhelyezett összeg után **5%-os kamatot fizet.**

Előnyös feltételek mellett leszámítol váltókat.

Jelzálogra kölcsönöket nyújt.

Értékpapírok, ékszerek és terményekre előleget ad.

Nagyvárad, 1903. december hó.

Az igazgatóság.

225

Nagyvárad város adó és pénzügyi tanácsosa

14974 szám.
1903

Hirdetmény.

Nagyvárad város tanácsa részéről a magánborfogyasztás megváltása végett az egyezségi ajánlatok megtételére határidőül 1904. évi január hó 25., 26. és 28-ik napjai tűzettek ki.

Felhivatnak tehát mindazon szőlőbirtokosok, termelők, továbbá a magánfogyasztók, kik a boritaladót 1904. évre általánösszegben óhajtják megváltani, — hogy a fent kitett határidőben a városház tanácstermében mindenkor d. e. 9 órától

déli 12 óráig a kiküldött bizottságnál annnyival is inkább jelentkezzenek s a megajánlott megváltási összeget készpénzben a kiküldött bizottságnál lefizessék, mivel ezen határidőn túl jelentkezések elfogadtatni nem fognak.

Az általányozás tárgyában felveendő jegyzőkönyvben foglalt feltételek a magánfeleket azonnal kötelezik. — a városra nézve azonban csakis az eselben lesz kötelező, ha az a nagyvárad magy. kir. pénzügyigazgatóság részéről jóváhagyva lesz.

Nagyvárad, 1904. évi január hó 7-én.

Lukács Odön,
adó- és pénzügyi tanácsos.

Még egy pár napig tart

az eladás a volt Andriska-féle üzletben (volt Kunz József és Tsa helyiségben), most már minden árban eladjuk a raktárt.

1 méter csipke	— — — —	2 fillértől feljebb.
1 » aljsinór	— — — —	1 » »
1 matring selyem	— — — —	2 » »

— és a többi cikkek hasonló árban. —

Tisztelettel

Kovács L. és Társa

598

Finom, szolid és izléses áruk
rendkívül mérsékelt árban

szerezhetők be

Mezey Sándor, uri-, női-divat, fehérnemű- és finom gyermek-ruha üzletében.
Nagyvárad, Szent László-tér, a „Sas“-szálloda épület

Uraknak:

nyakkendő ujdonságok, fehérneműek, angol kalapok, harisnyák, keztyük stb.

Videki rendelések pontos eszközlése.

Hölgyek részére:

bluz, jupon, pongyolák, piperecikkek.

Ugyszintén gyermekruházati cikkek nagy raktára.

Ösmert személyiségeknek választék küldetik.

414